

KABUL VE ONAY SAYFASI

T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum–Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde Ebru CİRBAN tarafından hazırlanan “Postmenopozal dönemdeki kadınlarda cinsel mitlere inanma durumunun, menopoz tutum ve semptomları ile ilişkisi” başlıklı tez, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 03/ 12/ 2019

Üye (T.D.) : Prof. Dr. Sevgi ÖZSOY Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zeynep DAŞIKAN Ege Üniversitesi

Üye : Prof. Dr. Hilmiye AKSU Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

ONAY:

Bu tez Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri tarafından uygun görülmüş ve Sağlık Bilimleri Enstitüsünün ..... tarih ve ..... sayılı oturumunda alınan ..... nolu Yönetim Kurulu kararıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Cavit KUM

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Tezimin her aŐamasında bana yol gÖsteren, bilgisini, deneyimlerini ve zamanını esirgemeyen, desteğini her daim hissettiğim değerli hocam ve tez danıŐmanım sayın Prof. Dr. Sevgi ÖZSOY'a, anabilim dalı baŐkanımız değerli hocam sayın Prof. Dr. Hilmiye AKSU'ya,

Eğitim hayatım boyunca bilgi, deneyim ve desteklerini her zaman yanımda hissettiğim tüm hocalarıma,

Araştırma sürecimde bana destek olan tüm arkadaŐlarıma,

Tüm kararlarımda yanımda olup destekleyen, sevgisini ve Őefkatini koŐsulsuz veren, fedakârlıklarını ve desteklerini hiŐbir zaman esirgemeyen babam Mehmet Cirban, annem Refiye Cirban'a sonsuz teşekkür ederim.

AraŐtırmamda yer alan bütün katılımcılara ayrı ayrı teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
TEŞEKKÜR	ii
İÇİNDEKİLER	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
EKLER DİZİNİ	viii
ÖZET	ix
ABSTRACT	x
1.GİRİŞ	1
1.1 Problemin Tanımı ve Önemi	1
1.2 Araştırmanın Amacı	2
2.GENEL BİLGİLER	3
2.1 Cinsellik	5
2.2 Cinsel Mitler	6
2.3 Menopoz Semptomları	8
2.4 Menopoz Tutumu	10
2.5 Menopoz, Cinsellik ve Hemşirelik	11
3. GEREÇ VE YÖNTEM	13
3.1 Araştırmanın Tipi	13
3.2 Araştırmanın Yeri ve Özellikleri	13
3.3 Araştırmanın Süresi	14
3.4 Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	14
3.5 Araştırmaya Dâhil Edilme ve Dışlanma Kriterleri	14
3.6 Veri Toplama Araçları	15
3.7 Verilerin Toplanması	18
3.8 Verilerin Değerlendirilmesi	18
3.9 Araştırmanın Bağımlı ve Bağımsız Değişkenleri	19
3.10 Araştırmanın Etik Boyutu	19
3.11 Araştırmanın Sınırlılıkları	19

4. BULGULAR	20
4.1 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Cinsel Mitlere İnanma Durumu	25
4.2 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Menopoza Yönelik Tutumları	27
4.3 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Menopoza Yönelik Semptomları	29
4.4 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Cinsel Mitlere İnanma Durumunun Menopoz Tutumu ve Menopoz Semptomları İle İlişkisi	31
5. TARTIŞMA	33
5.1 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Cinsel Mitlere İnanma Durumu	33
5.2 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Menopoza Yönelik Tutumları	39
5.3 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Menopoza Yönelik Semptomları	42
5.4 Postmenopozal Dönemdeki Kadınların Cinsel Mitlere İnanma Durumunun Menopoz Tutumu ve Menopoz Semptomları İle İlişkisi	46
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	48
6.1 SONUÇ	48
6.2 ÖNERİLER	50
KAYNAKLAR	51
EKLER	59
ÖZGEÇMİŞ	70

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

ASM	: Aile Sağlığı Merkezi
CETAD	: Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği
CMÖ	: Cinsel Mitler Ölçeği
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
max	: maximum
min	: minimum
MSDÖ	: Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği
MTDÖ	: Menopoz Tutum Değerlendirme Ölçeği

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	Postmenopozal dönemdeki kadınların reproduktif özellikleri-2 (N=424)	23
-----------------	--	----

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1.	Araştırmanın zamanı	14
Tablo 2.	CMÖ ve CMÖ alt boyutlarından alınabilecek minimum ve maksimum puanlar	16
Tablo 3.	MTDÖ ve MTDÖ alt boyutlarından alınabilecek minimum ve maksimum puanlar	17
Tablo 4.	MSDÖ ve MSDÖ alt boyutlarından alınabilecek minimum ve maksimum puanlar	17
Tablo 5.	Postmenopozal dönemdeki kadınların tanıtıcı özellikleri (N=424)	21
Tablo 6.	Postmenopozal dönemdeki kadınların reproduktif özellikleri-1 (N=424) ..	22
Tablo 7.	Postmenopozal dönemdeki kadınların menopoz ve cinselliğe ilişkin özellikleri (N=424)	24
Tablo 8.	Postmenopozal dönemdeki kadınların CMÖ'deki sorgulanan ifadelerle verdikleri yanıtlarının dağılımı (N=424)	26
Tablo 9.	Postmenopozal dönemdeki kadınların CMÖ'den ve CMÖ'nün alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları (N=424)	27
Tablo 10.	Postmenopozal dönemdeki kadınların MTDÖ'deki ifadelerle verdikleri yanıtların dağılımı (N=424)	28
Tablo 11.	Postmenopozal dönemdeki kadınların MTDÖ'den ve MTDÖ'nün alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları (N=424)	29
Tablo 12.	Postmenopozal dönemdeki kadınların MSDÖ'ye göre yaşadığı yakınmaların dağılımı (N=424)	30
Tablo 13.	Postmenopozal dönemdeki kadınların MSDÖ'den ve MSDÖ'nün alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları (N=424)	31
Tablo 14.	Postmenopozal dönemdeki kadınların CMÖ, MTDÖ ve MSDÖ puanları arasındaki ilişki (N=424)	32

EKLER DİZİNİ

Ek 1.	Soru Formu	59
Ek 2.	İlgili Ölçeklerin Kullanım İzinleri	66
Ek 3.	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Ön Onay Yazısı	67
Ek 4.	Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu Son Onay Yazısı	68
Ek 5.	Zonguldak Valiliği İl Sağlık Müdürlüğü Araştırma İzin Onayı	69

ÖZET

POSTMENOPOZAL DÖNEMDEKİ KADINLARDA CİNSEL MITLERE İNANMA DURUMUNUN, MENOPOZ TUTUM VE SEMPTOMLARI İLE İLİŞKİSİ

Cirban E. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum-Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Yüksek Lisans Tezi, Aydın, 2019.

Her kadının, menopoz semptomları ve menopoza yönelik tutumu, birçok farklı etmenden etkilenmektedir. Bu araştırmanın amacı, postmenopozal dönemdeki kadınlarda cinsel mitlere inanma durumunun, menopoz tutum ve semptomları ile ilişkisini incelemektir.

Tanımlayıcı ve analitik tipteki araştırmanın evrenini, Zonguldak ili Çaycuma ilçesinde yaşayan 40-64 yaşları arasındaki 4361 kadın oluşturdu. Örnekleme, araştırmaya dâhil etme kriterlerine uyan 424 kadın yer aldı. Veriler kişisel bilgi formu, cinsel mitler ölçeği (CMÖ), menopoz tutum değerlendirme ölçeği (MTDÖ) ve menopoz semptomlarını değerlendirme ölçeği (MSDÖ)'ni içeren bir soru formu kullanılarak, öz-bildirim yöntemi ile toplandı. Bağımlı değişkenin CMÖ, bağımsız değişkenlerin MTDÖ ve MSDÖ olduğu araştırmada, verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve Spearman korelasyon analizi kullanıldı. Bulgular $p < 0,05$ anlamlılık düzeyi ile yorumlandı.

Araştırmada yer alan postmenopozal dönemdeki kadınların yaş ortalaması $57,12 \pm 5,60$ olup, son adet yaşlarının ortalama $46,54 \pm 5,35$ ve menopozda geçirdikleri sürenin ortalama $10,58 \pm 7,02$ yıl olduğu, %84,0'ünün doğal yolla menopoza girdiği belirlendi. Kadınların CMÖ toplam puan ortalaması $92,28 \pm 17,80$, MTDÖ toplam puan ortalaması $27,86 \pm 8,06$ ve MSDÖ toplam puan ortalaması ise $17,11 \pm 9,43$ olarak bulundu. Postmenopozal dönemdeki kadınların CMÖ, MTDÖ ve MSDÖ toplam puanları karşılaştırıldığında, CMÖ ile MTDÖ arasında bir ilişkinin olmadığı ($r = -0,067$, $p = 0,168$), CMÖ ile MSDÖ arasında ise pozitif yönlü, anlamlı ve çok zayıf ilişki ($r = 0,125$, $p = 0,01$) bulunduğu saptandı.

Sonuçlar, kadınların cinsel mitlere inanma düzeyinin orta seviyeden yüksek olduğunu, cinsel mitlere inanma durumunun menopoz tutumlarını etkilemediğini ancak menopoz semptomlarını ve şiddetini etkilediğini göstermektedir. Bu durum kadınların menopoz sonrası yaşadıkları semptomların ve şiddetinin azaltılabilmesi için cinsellikle ilgili yanlış bilgi ve inanışlarının düzeltilmesi gerektiğini göstermektedir. Cinsel sağlık/üreme sağlığının iyileştirilmesi için kadınlara her fırsatta cinsellikle ilgili doğru bilgiler verilmelidir.

Anahtar kelimeler: cinsellik, cinsel mitler, postmenopoz, semptom, tutum

ABSTRACT

RELATIONSHIP OF BELIEVING IN SEXUAL MYTHS WITH THE MENOPAUSE ATTITUDES AND SYMPTOMS IN POSTMENOPAUSAL WOMEN

Cirban E. Aydın Adnan Menderes University, Health Sciences Institute, Obstetric and Gynecologic Nursing, Masters' Thesis, Aydın, 2019.

Each woman's menopause symptoms and attitudes regarding these symptoms are affected by various factors. This study aims to examine the relationship of believing in the sexual myths with menopause attitudes and symptoms in postmenopausal women.

The population of this descriptive and analytical study included 4361 women who were between 40 and 64 years and living in Çaycuma county of Zonguldak province. The study sample included 424 women complying with the inclusion criteria. Data were collected using a self-report method and a questionnaire form including personal information form, Sexual Myths Scale (SMS), Menopause Attitude Assessment Scale (MAAS) and Menopause Rating Scale (MRS). The dependent variable was SMS and independent variables were MAAS and MRS in this study. Study data were analyzed using descriptive statistics and Spearman's correlation analysis. Findings were interpreted through the significance level of $p < 0,05$.

The mean age of the participant postmenopausal women was 57.12 ± 5.60 , their mean age when they menstruated for the last time was 46.54 ± 5.35 and the mean duration of their menopause was 10.58 ± 7.02 years. Of the women, 84.0% naturally went through menopause. Total mean SMS score, MAAS score and MRS score of the women were 92.28 ± 17.80 , 27.86 ± 8.06 and 17.11 ± 9.43 respectively. No relationship was found between total SMS and MAAS scores ($r = -0,067$, $p = 0,168$). A positive, significant and weak relationship was found between total SMS and MRS scores ($r = 0,125$, $p = 0.01$).

This study indicated that women's level of believing in sexual myths was higher than the moderate level. The situation of their believing in sexual myths did not affect the menopause attitudes however it affected symptoms and severity of the menopause. This situation indicated that wrong information and beliefs should be fixed to reduce the post menopause symptoms and severity experienced by women. Women should be provided with true information whenever possible in every age for the improvement of their sexual and reproductive health.

Keywords: attitude, post-menopause, sexuality, sexual myths, symptom